THE TERM TREEIN ROMANIAN

Simona Sandu (Pîrvulescu)
PhD Student, University of Craiova

Abstract: The term tree (arbore in Romanian), a familiar term to both forestry specialists and non-specialists, lies at the crossroad of the common vocabulary, specialized forestry vocabulary and interdisciplinary scientific vocabulary. Of the three hypostases of the term tree, namely: word, forestry terminological unit and interdisciplinary term, sense similarities and semantic deviations of the term can be identified. The identification of sense similarities and semantic deviations is possible through the paradigmatic analysis and syntagmatic analysis of the term, which emphasize the careful reading of the definitions in general dictionaries and their transfer into the patterns of the specialized meaning found in specialized dictionaries, the identification of the language facts in which the term occurs and the analysis of the meaning(s) updated by the term in various linguistic contexts.

Keywords:term tree, specialized meaning, paradigmatic analysis, syntagmatic analysis, semantic area

1. Introducere

În cadrul oricărei științe, putem identifica un termen-cheie, un nucleu de bază, în jurul căruia se formează „atomii" – conceptele și relațiile între conceptele cu care operează știința respectivă: de exemplu, pentru matematică, termenul-cheie poate fi considerat numărul, pentru fizică – fenomenele fizice din mediul înconjurător, pentru geografie – mediul natural înconjurător, pentru literatură – textul literar, pentru fonetică – sunetul, pentru silvicultură (domeniul forestier) – arborele. Cuvântul *arbore* este unul dintre cele mai vechi cuvinte, fiind utilizat încă de la începuturile omenirii. Dacă la debutul existenței sale *arbore* denominaliza conceptele *lemn*[1], *copac*, *plantă cu trunchi lemnos cu ramuri,* fiind exclusiv apanajul științelor naturii (botanica, silvicultura), de-a lungul timpului, sensul inițial a suferit extinderi semantice prin prisma asemănării obiectelor denominalizate cu forma arborelui. În prezent, *arbore* este perceput atât ca și component al lexicului comun (cuvânt), cât și ca termen aparținând lexicului specializat, respectiv terminologiei aferente unor domenii specializate[2]. Perspectiva lingvistică percepută în cadrul fiecărui domeniu specializat poate fi corect interpretată prin intermediul a două metode de cercetare terminologică, și anume: analiza paradigmatică și analiza sintagmatică. Cele două metode de cercetare terminologică sunt reprezentative pentru cele două tipuri de terminologii – terminologia internă (T_1), care are un caracter prescriptiv, normativ – fiind o terminologie făcută de specialiști pentru specialiști și terminologia externă (T_2), cu caracter descriptiv.

Bidu-Vrănceanu (2007) consideră că analiza paradigmatică are ca scop „*definirea și interpretarea sensului specializat în mod riguros, dar accesibil vorbitorului obișnuit [...]. La nivelul T_2 interpretarea sensului specializat este obiectivată prin raportarea continuă la dicționarele generale*"[3]. Pe de o parte, prin intermediul analizei paradigmatice, se compară definițiile termenilor din dicționare de uz general și din dicționare specializate cu scopul de a

[1] Vezi Botnaru, Ana-Maria, *Trei termeni arboricoli generici – lemn, copac și pom*, http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A3318/pdf, p. 82-83.
[2] Aici avem în vedere domeniile maritim, al informaticii, al matematicii, al chimiei.
[3] Apud Grigore, Andreea-Victoria, *Modalități lingvistice în analiza terminologiei. Aplicații în terminologia meteorologiei*, http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V923/pdf, p. 1.

BDD-V4882 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:21 UTC)

identifica similaritățile de sens. Pe de altă parte, analiza paradigmatică are în vedere relațiile semantice paradigmatice, și anume: sinonimia, antonimia, hiponimia și câmpurile lexico-semantice.

Analiza sintagmatică are „*un rol preliminar sub aspectul textelor și un rol de rafinare în ce privește contextele*”[4]. Complementară analizei paradigmatice, analiza sintagmatică pleacă dinspre texte (specializate, semispecializate, *vulgare*) spre termen. Importanța sa a fost conștientizată de terminologia externă care, în contextul globalizării socio-economice-lingvistice și a exploziei informaționale, încearcă familiarizarea locutorilor obișnuiți, nespecializați cu conceptele corecte denominalizate de termeni, concepte pe care oamenii obișnuiți sunt nevoiți să le folosească (prin prisma dezvoltării de amploare a științelor și a tehnicii, a informaticii). Observarea și analiza situațiilor de comunicare reală în care apare termenul, ne permite identificarea posibilităților combinatorii ale acestuia, a variației terminologice care duce la constatarea gradului de contextualizare / decontextualizare și a *deviațiilor* semantice suferite de termen în contexte lingvistice diferite cu dezideratul respectării *nucleului dur* al termenului.

În lucrarea de față ne propunem să realizăm analiza termenului *arbore*. Pentru analiza paradigmatică am utilizat dicționare de uz general (DEX, MDA, DAN) și lucrări de specialitate aparținând domeniului forestier (standardul *SR 9167:1997Îngrijire și conducerea arboretelor. Vocabular, Dicționartehnicsilvic, Manualulde Silvicultură* pentru clasa a IX-a, baza de date terminologice on-line TERMROM).

2. Analiza termenului *arbore*

Component al zestrei latine în limbile romanice, *arbore* este definit în dicționarele generale după cum urmează:

arbore < lat. *arbor, -is*, s.m., „1. nume generic pentru orice plantă cu trunchi înalt și puternic, lemnos și cu mai multe ramuri cu frunze care formează o coroană; copac; *p.restr.* pom. 2. organ de mașină care primește și transmite o mișcare prin rotația în jurul axei sale. 3. (Mar.; în sintagma) arbore mic = trinchet. 4. (rar) catarg. [var.: *árbor* s.m.]” (DEX, 63).

Observăm că *arbore* are marcă diastratică numai pentru sensul 3, respectiv pentru domeniul maritim. Termenul *arbore* nu are înregistrate toate sensurile dezvoltate în lexicul actual, din DEX lipsind referirile la limbajul matematic și informatic.

Termenul *arbore* dezvoltă numeroase unități frazeologice. În DEX sunt înregistrate următoare compuse[5] (prin subordonare) după tiparul:

a) *arbore* + determinant substantival în acuzativ (format din prepoziția simplă *de* și substantiv concret):

arbore-de-cacao (*Theobroma cacao*) = „plantă lemnoasă specifică zonei tropicale, cultivată pentru semințele ei comestibile” (DEX, 63);

arbore-de-cafea (*Coffea arabica*) = „plantă lemnoasă din regiunile calde ale Americii Latine, Africii și Asiei, cultivată pentru semințele ei comestibile” (DEX, 63);

arbore-de-cauciuc (*Hevea brasiliensis*) = plantă lemnoasă originară din America de Sud, din scoarța căreia se extrage cauciucul natural” (DEX, 63);

arbore-de-pâine (*Artocarpus incisa*) = plantă lemnoasă cu tulpina foarte înaltă și foarte groasă, al cărei fruct sferic, cu gust de pâine, se consumă fiert sau copt” (DEX, 63);

b) *arbore* + determinant substantival în genitiv (determinantul este constituit dintr-un substantiv abstract):

arborele-vieții[6] (*Thuja orientalis*) = „arbore decorativ, originar din Extremul Orient, înalt și foarte rămuros, cu frunze mici, solzoase; tuia” (DEX, 63);

[4] Bidu-Vrănceanu, 2007: 27.
[5] Observăm că aceste compuse reprezintă denumirea populară a arborilor respectivi.

BDD-V4882 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:21 UTC)

c) *arbore* + determinant adjectival (adjectivul variabil *genealogic*):

arbore genealogic = „reprezentare grafică (de obicei sub forma unui copac cu ramuri) înfățișând filiația și gradul de înrudire al membrilor unei familii (aristocratice)" (DEX, 63).

De la *arbore* se formează derivatul *arboraș* s.m. (*arbore* + *-aș*) = „(rar) diminutiv al lui arbore" (DEX, 63).

Deși la prima vedere par derivate din *arbore*, următorii termeni au etimologii diferite de *arbore* și fac parte din aceeași arie semantică:

a) Cu etimologie simplă:

arborescență < fr. *arborescence*, s.f., „(rar) formă (ca) a unei plante arborescentă[7]" (DEX, 63);

arboret < lat. *arboretum*, s.n., „1. porțiune de pădure caracterizată printr-o vegetație omogenă, deosebită de restul pădurii din jur[8]. 2. partea superioară a catargului" (DEX, 63);

arboricol < fr. *arboricole*, adj., „(despre insecte, animale) care trăiește pe arbori sau printre arbori"[9] (DEX, 63);

arboricultor, -oare < fr. *arboriculteur*, s.m. și f., „persoană care se ocupă cu arboricultura" (DEX, 63);

arboricultură < fr. *arboriculture*, s.f., „disciplină care studiază cultura arborilor și arbuștilor" (DEX, 63);

b) Cu etimologie dublă:

arborescent < fr. *arborescent*, lat. *arborescens, -ntis*, adj., „care are înfățișarea unui arbore (1); care este ramificat asemenea crengilor unui arbore"[10] (DEX, 63);

arbust[11] < fr. *arbuste*, lat. *arbustum*, s.m., „plantă lemnoasă mai mică decât arborele, care se ramifică de la rădăcină în formă de tufă și nu formează o coroană distinctă" (DEX, 63).

MDA (2010) oferă următoarele înregistrări pentru termenul *arbore*[12]:

arbore < ml *arbor*, s.m., „1. nume generic pentru orice plantă cu trunchi înalt, puternic, lemnos și cu mai multe ramuri cu frunze care formează o coroană. 2. schemă în formă de arbore (1). 3. (Med; îas) secțiune a cerebelului înfățișând o structură ca de arbore (1). 4. (Mrn; îs) *~le mare* catargul principal. 5. (Mrn; îs) *arbore mic* trinchet. 6. (Mec.) organ de mașină care primește și transmite o mișcare de rotație Si: *axă, fus*." (MDA, I, 89).

În MDA sunt înregistrate următoarele compuse[13] cu termenul *arbore*:

arborele-puturos (*Ailanthus altissima*) = „Cenușer" (MDA, I: 89);

arborele-de-Iudea / ~le Iudei / ~le lui Iuda (*Cercis siliquastrum*) = „plantă din familia leguminoase" (MDA, I, 89);

arbore-schinoșel[14] (*Malus sylvestris*) = „măr pădureț" (MDA, I, 89);

---

[6] MDA, I, 2010: 89 îl prezintă ca fiind un regionalism; *arborele-vieții* este folosit și cu sens figurativ referindu-se la „schemă reprezentând evoluția omului de-a lungul vieții sale" (DEX, 63), sens înregistrat și în MDA, I, 2010: 89. DAN actualizează informația referitoare la *arborele-vieții*, menționând și sensul „motiv iconografic ornamental, cu caracter simbolic, cu păsări și animale" (DAN, 2015: 88).

[7] MDA, I: 89 înregistrează și al doilea sens: „totalitatea ramurilor".

[8] Primul sens apare cu marcă diastratică (Sil) – silvicultură – în MDA, I: 89 care îi conferă și o unitate sinonimică: *masiv de arbori*.

[9] MDA oferă și al doilea sens (legat de primul): „caracteristic traiului pe arbori(1)" (MDA, I: 89).

[10] În MDA, este înregistrat al doilea sens: „ramificat" (MDA, I: 89).

[11] În MDA, I: 90, ne este oferit și termenul *arbustiv* < fr. *arbustif*, a., „1. (d. vegetație) cu caracter de arbust. 2. constituit din arbuști."

[12] Am prezentat selectiv sensurile din MDA, ca atare numerotarea ne aparține.

[13] Vom reda numai compusele care nu apar și în DEX.

[14] Utilizat în regiunea Moldovei.

BDD-V4882 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:21 UTC)

arbore enciclopedic = „tablou al cunoștințelor omenești sub formă de arbore (2)” (MDA, I, 89).

Spre deosebire de DEX, în MDA sunt înregistrate și următoarele sintagme fixe specializate în anumite domenii:

a) în domeniul chimiei: *arbore de plumb* (sau *al lui Saturn*) = „grupare (arborescentă) de mici cristale de plumb, formată în jurul unei lame care a fost cufundată într-o soluție de sare de plumb” (MDA, I, 89);

b) în domeniul medical: *arborele circulator* = „sistemul sanguin” (MDA, I, 89);

c) În domeniul mecanicii: *arbore motor* = „arbore (20) care transmite mișcarea de rotație de la motor la sistemul antrenant; *arbore cotit* = „arbore (20) cu unul sau mai multe coturi, care primește de la una sau mai multe biele o mișcare de rotație, pe care o transmite unui sistem antrenant Si: *vibrochen*” (MDA, I, 89);

d) sintagma fixă, folosită cu sens figurat: *arborele cunoașterii binelui și răului* = „Mărul din Rai ale cărui fructe au fost interzise lui Adam și Evei” (MDA, I, 89).

Contaminarea termenului *arbore* cu termeni din alte limbaje specializate (*plumb, circulator, motor*) sau din lexicul comun (*cotit*), a dus la dezvoltarea de sensuri noi de către unitățile terminologice construite în jurul termenului *arbore*.

În plus față de DEX, MDA înregistrează următorii termeni înrudiți semantic cu *arbore*:

arboretum < fr. *arboretum*, lat. *arboretum*, s.n.i., „(rar) 1. loc plantat cu arbori. 2. pepinieră silvică. 3. grădină botanică. 4. grădină pentru cultura experimentală a unor arbori” (MDA, I, 89);

arbori- < lat. *arbor*, „element de compunere cu semnificația *referitor la arbore, de arbore* (MDA, I, 89);

arboricid, -ă < fr. *arboricide*, s.n., a., „1-2. (substanță) care servește la combaterea unor plante lemnoase sau la devitalizarea rădăcinilor” (MDA, I, 89);

arborizat < fr. *arborisé*, a., „(Min.) care prezintă arborizații” (MDA, I, 89);

arborizație < fr. *arborisation*, s.f., „(Min.) desen natural reprezentând o arborescență (1) în tăietura făcută în unele minerale.” (MDA, I, 89).

În MDA sunt înregistrate ca variante ale termenului *arbore*: *arbor, arbur, arbure*. Ca sinonime, sunt exemplificați termenii *copac, pom*.

DAN oferă două sensuri înregistrate în plus față de DEX și MDA, sensuri specializate pe domeniul matematicii și pe domeniul informaticii:

a) în limbajul matematic: *arbore* = „structură de date în care fiecare conține puncte de referință la celelalte” (DAN, 88);

b) în limbajul informatic: *arbore* = „graf orientat, aciclic” (DAN, 88).

În DAN am identificat trei termeni din aria semantică a *arborelui* care nu sunt înregistrați în DEX și în MDA:

arboriform < lat. *arboriformis*, adj., „cu aspect de arbore” (DAN, 89);

arboriza < fr. *arboriser*, vb. tr., „a cultiva arbori” (DAN, 89);

arbuscul < fr. *arbuscule*, lat. *arbuscula*, s.m., „1. tufă mică cu aspect de copăcel; arbore mic. 2. (anat.) organ foarte mic, ramificat ca un arbore” (DAN, 89).

În *Dicționarul tehnic silvic* (DTS), este prezentată atât definiția termenului *arbore*, cât și sintagmele fixe în a căror alcătuire intră (cu utilizare strictă în domeniul forestier):

arbore = „individ vegetal lemnos” (DTS, 22); definiția este urmată de unitățile terminologice formate din:

a) termenul *arbore* + determinant adjectival de origine verbală:

arbori căzuți = „arbori doborâți de accidente” (DTS, 22);

arbore deperisant = „arbore bolnav, rău dezvoltat” (DTS, 23);

BDD-V4882 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:21 UTC)

b) termenul *arbore* + determinant adjectival:

arbore foios = „arbore cu frunză lată” (DTS, 23);

arbore pitic = „cel care are înălțimea mai mică decât mijlocie” (DTS, 23);

arbore rășinos = „arbore cu frunza aciculară” (DTS, 23);

c) termenul *arbore* + determinant substantival:

arbore-lalea = „arbore exotic fam. Magnoliace (Bot.) *Liriodendron tulipifera*” (DTS, 23);

arbore rezervă sau *semincer* = „acela care rămâne netăiat la exploatare” (DTS, 23);

d) termenul *arbore* + grup nominal format din substantiv concret precedat de prepoziția *de*:

arbore de coajă = „(pentru tăbăcit) arbori forestieri, care sunt jupuiți de coajă, pentru a li se lua taninul” (DTS, 22);

arbore de codru = „arbore cu un diametru mai mare decât 20 cm” (DTS, 22);

arbore de pădure = „care formează arborete și păduri” (DTS, 23);

arbore de transmisie = „la mașini, o piesă care transmite mișcarea” (DTS, 23).

Din aceeași arie semantică a *arborelui*, în DTS apar înregistrați termenii:

arborescent = „care are portul, forma, caracterul unui arbore” (DTS, 23);

arboret = „o adunare de arbori pe o porțiune dată de teren” (DTS, 23);

arboret = „(pur) acela care e format din arbori de aceeași specie” (DTS, 23);

arboretum = „loc plantat cu arbori de pădure; grădină botanică (pepinieră silvică)” (DTS, 24);

arbust = „plantă lemnoasă mică, care se ramifică de la bază” (DTS, 24).

Termenul *arboret* apare în unitățile terminologice:

arboret mixt = „acela format din mai multe esențe” (DTS, 23);

arboret principal = „arboret principal în raport cu altele mai tinere sau de importanță minimă” (DTS, 23);

arboret secundar = „arboretul de mai mică importanță într-o pădure” (DTS, 24).

Analizând definițiile înregistrate de diferite dicționare (de uz general și specializate), constatăm că nota comună de definire a *arborelui* (ca termen specific domeniului forestier) este „*plantă cu trunchi înalt și puternic, lemnos și cu mai multe ramuri cu frunze care formează o coroană*”. Am constatat că pentru termenul *arbore* sunt înregistrate sinonimele[15] *copac, pom*.

Familia lexicală a termenului *arbore* este bine reprezentată, cuprinzând, de exemplu: diminutivul *arboraș*, substantivul colectiv *arboret*, compuse *arbore-de-cacao, arborele-vieții, arbore-de-cafea, arbore genealogic, arborele-de-Iudeea, arbore-schimoșel* ș.a.

Conform *Normelor standarduluiSR 9167:1997 Îngrijire și conducerea arboretelor. Vocabular*, în domeniul forestier, termenul *arbore* intră în componența următoarelor unități terminologice[16]:

a) unități terminologice formate din *arbore* + determinant adjectival:

arbore ajutător = „arbore care, prin poziția lui în arboret, favorizează creșterea și dezvoltarea exemplarelor de valoare, îndeplinind în același timp și un rol de protecție și de ameliorare a solului. Sinonim: *arbore folositor*”;

arbore biciuitor = „arbore ale cărui ramuri, mișcate de vânt lovesc puternic coroanele arborilor din jur”;

[15] Deși mult timp sinonimia în cadrul limbajelor de specialitate a fost respinsă de către terminologi, iar monosemia a fost postulată drept principiu de capătâi al termenilor, s-a constatat că „*sinonimia este prezentă în unele domenii științifice*” (Anghelina, 2018: 27).

[16] Standardul SR 9167:1997 *Îngrijire și conducerea arboretelor. Vocabular*: 1.

BDD-V4882 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:21 UTC)

arbore codominant = „arbore cu coroană înghesuită, relativ slab dezvoltată, mai scund decât arborii dominanți, situat la limita inferioară a plafonului superior (corespunde clasei 3 după clasificarea Kraft)";

arbore copleșit = „arbore complet umbrit, de regulă deperisant, mai rar având coroana încă viabilă (corespunde clasei 5 după clasificația Kraft)";

arbore dăunător = „arbore care, prin caracteristicile lui, stânjenește creșterea și dezvoltarea arborilor de valoare vecini";

arbore deperisant = „arbore care, din cauza vârstei, dominării bolilor, atacurilor de insecte sau altor factori cu influențe negative, are vegetație lâncedă sau este în curs de uscare";

arbore dominant = „arbore cu coroana bine dezvoltată și amplasată în plafonul superior";

arbore dominat = „arbore cu coroana înghesuită din toate părțile, dar cu vârful sau partea superioară a coroanei încă la lumină (corespunde clasei 4 după specificația Kraft)";

arbore predominant = „arbore cu coroana puternic dezvoltată, depășind în înălțime și diametru arborii din jur (corespunde clasei 1 după clasificația Kraft)";

b) unități terminologice formate din *arbore* + grup nominal format din substantiv precedat de prepoziția simplă *de*[17]:

arbore de extras = „arbore ce urmează să fie eliminat din arboret în cadrul aplicării lucrărilor de îngrijire sau a tratamentelor, din cauza dimensiunilor, stării fitosanitare, calității, poziției necorespunzătoare sau a faptului că stânjenește dezvoltarea arborilor de viitor sau a semințișului";

arbore de valoare = „arbore corespunzător ca specie, genotip, calitate, dezvoltare a trunchiului și poziție în arboret, ales și favorizat prin lucrări de îngrijire în raport cu țelul de gospodărire urmărit. Sinonim: *arbore de viitor"*.

În domeniul forestier, de la hiperonimul *arbore* se formează hiponimele: *arbore ajutător, arbore biciutor, arbore codominant, arbore copleșit, arbore dăunător, arbore deperisant, arbore dominant, arbore dominat, arbore de extras, arbore predominant, arbore de valoare.*

După cum remarca Anghelina[18]: „În condițiile în care o mare parte din termenii subordonați (hiponime) sunt exprimați sintagmatic, există posibilitatea ca una dintre componentele termenilor să indice o relație antonimică aparent reală, o pseudo-antonimie", observăm dezvoltarea unei relații de pseudo-antonimie între componentele unităților terminologice înregistrate în *Standardul SR 9167:1997 Îngrijire și conducerea arboretelor. Vocabular*, și anume: *arbore ajutător – arbore dăunător, arbore dominant – arbore dominat, arbore deperisant – arbore de valoare.*

În cadrul unităților terminologice prezentate pe parcursul lucrării, am identificat prezența unor metafore terminologice (metafore vegetale[19]): *arborele-puturos, arbore enciclopedic, arbore pitic, arbore rezervă, arbore ajutător, arbore biciuitor, arbore copleșit, arbore dăunător, arbore de valoare.* Lexeme aparținând lexicului comun au fost combinate cu termenul *arbore* pentru a reda/evidenția trăsături definitorii ale anumitor arbori.

În manualul de *Silvicultură*[20] pentru clasa a IX-a, termenul *arbore* este prezentat astfel: „La maturitate și în condiții medii de vegetație, plantele lemnoase forestiere ating

[17] Aceste unități terminologice se regăsesc în „clasificarea funcțională a arborilor, adoptată în 1966", conform Daia, 2011: 174.
[18] Anghelina, 2018: 29.
[19] Borcilă apud Oancea, Obrogea, 2009: 178 (prezentarea metaforelor pe „paliere" – metaforele vegetale fiind situate pe palierul al doilea – al plantelor).
[20] Iancu, Apetroaie, Leca, Cucerzan, 2010: 13.

BDD-V4882 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:21 UTC)

anumite înălțimi. După talia (înălțimea) la care ajung, acestea se clasifică în: arbori, arbuști, subarbuști. Arborii ating înălțimi mai mari de 8 m la maturitate." Din această descriere, putem defini arborele ca fiind *o plantă lemnoasă forestieră care, în condiții medii de vegetație, poate atinge, la maturitate, înălțimea de peste 8 m.* Constatăm astfel că această definiție prezintă notele caracteristice conceptului de *arbore* în domeniul forestier, note prezente în toate definițiile prezentate pe parcursul lucrării. Daia aduce un plus de informație prezentând *arborele* ca fiind *nucleul dur* al ecosistemului forestier: „În fitocenozele forestiere, *arborele* este elementul fundamental, definitoriu, imprimând aspectul distinctiv al acestora față de alte asociații vegetale (savane, tundre)."[21]

Concluzii

Analizând definițiile înregistrate de diferite dicționare (de uz general și specializate), constatăm că nota comună de definire a *arborelui,* ca termen specific domeniului forestier, este „*plantă cu trunchi înalt și puternic, lemnos și cu mai multe ramuri cu frunze care formează o coroană*". Acest aspect întărește ideea că termenul *arbore* are un caracter monosemantic în limbajul specializat; termenul *arbore* îndeplinește condiția de univocitate, monoreferențialitate „impusă" de limbajul specializat. Monoreferențialitatea termenului este îndeplinită și cadrul utilizării sale în alte limbaje specializate (matematic, mecanic, informatic, maritim).

Termenul *arbore* dezvoltă serii hiponimice în limbajul forestier (*arbore – arbore ajutător, arbore biciutor, arbore codominant, arbore copleșit, arbore dăunător, deperisant, arbore dominant, arbore dominat, arbore de extras, arbore predominant, arbore de valoare*), în limbajul informatic (*arbore – arbore de regăsire, arbore vid, arbore binar, arbore binar de căutare, arbore binar optim, arbore multicăi, arbore de acoperire, arbore de acoperire minim, arbore ordonat*) și în limbajul tehnic (*arbore – arbore cu came, arbore cardanic, arbore cotit, arbore flexibil, arbore planetar*)[22].

Migrarea unor cuvinte din lexicul comun spre domeniul forestier, asocierea lor în sintagme fixe specifice limbajului forestier, au dus la terminologizarea acestor sintagme, la expansiunea semantică a cuvintelor care au migrat din lexicul comun spre lexicul specializat forestier (*arbore-ajutător, arbore-biciutor, arbore-de-cacao, arbore-de-cafea, arbore-de-cauciuc, arbore-copleșit, arbore-dăunător, arbore-dominant, arbore genealogic, arbore-de-pâine, arbore-de-valoare, arborele-vieții*).

Deviațiile de sens ale termenului *arbore* sunt vizibile în limbajul informatic (*arbore de acoperire, arbore binar, arbore ordonat*), în limbajul tehnic (*arbore cotit, arbore cardanic, arbore planetar*), în limbajul chimic (*arbore de plumb*).

În calitate de cuvânt, de unitate terminologică forestieră, de unitate terminologică interdisciplinară, *arbore* prezintă similarități de sens, expansiuni semantice, a dezvoltat metafore terminologice și sintagme fixe, reprezentând un grad de complexitate ridicat.

BIBLIOGRAPHY

Anghelina, Alexandru Dan, *Terminologia IT între sistem și uz. O abordare descriptiv-lingvistică*, București, Editura Universității din București, 2018.

Bidu-Vrănceanu, Angela, *Lexicul specializat în mișcare. De la dicționare la texte*, București, Editura Universității, 2007.

[21] Daia, 2011: 32.

[22] Termenii aparținând domeniului tehnic sunt preluați din baza de date terminologice on-line TERMROM, disponibilă la adresa: http://www.cimec.ro/scripts/BDTsel.asp (accesată în 09.02.2019).

BDD-V4882 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:21 UTC)

Botnaru, Ana-Maria, *Trei termeni arboricoli generici – lemn, copac și pom*, http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A3318/pdf, p. 82-83 (accesat în data de 28.12.2018).

Daia, Mihai, *Silvicultură*, București, Editura Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București, 2011.

DAN = Marcu, Florin, *Dicționar actualizat de neologisme*, București, Editura Saeculum Vizual, 2015.

DEX = Academia Română, *Dicționarul explicativ al limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2016.

DTS = Ionescu, Aurelian, Sprangate, Ștefan, *Dicționar tehnic silvic (român-francez-german-englez-italian-ungar-rus)*, București, Editura Tirajul Popa Savu, 1936.

Grigore, Andreea-Victoria, *Modalități lingvistice în analiza terminologiei. Aplicații în terminologia meteorologiei*, http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V923/pdf., p. 105 – 113 (accesat în data de 25.01.2019).

Guțu, Gheorghe, *Dicționar latin-român*, ediție revizuită, București, Editura Humanitas, 2007.

Iancu, I., Apetroaie, I., Leca, A., Cucerzan, S., *Silvicultură – Manual pentru clasa a IX-a*, București, Editura CD PRESS, 2010.

MDA = Academia Română, *Micul dicționar academic*, vol. I-II, București, Editura Univers Enciclopedic Gold , 2010.

Oancea, Ileana, Obrogea, Nadia, *Dincolo de retorică. Metafora în viziune integralistă*, în *Analele Universității de Vest din Timișoara. Seria Științe Filologice*, XLVII, Timișoara, Editura Universității de Vest, 2009, p. 175 – 187.

BDD-V4882 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:58:21 UTC)